

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundhedsudvalg

Dato: 06-04-2021
Enhed: SPOLD
Sagsbeh.: DEPSIST
Sagsnr.: 2102619
Dok. nr.: 1655235

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har den 1. februar 2021 stillet følgende spørgsmål nr. 742 (Alm. del) til sundhedsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Kirsten Normann Andersen (SF).

Spørgsmål nr. 742:

”Vil ministeren redegøre for de regionale tilbud på de enkelte fødeafdelinger i forhold til svangeromsorg i form af jordemorkontrol og fødselsforberedelse, udskrivningstidspunkt efter fødsel for både førstegangs- og andengangs fødende uden komplikationer, tilbud om ophold på fødeafdeling eller patienthotel de første en eller to dage efter fødslen, tilbud om hjælp til amning m.m. i fra jordemødre den første uge efter fødslen?”

Svar:

Sundhedsministeriet har til brug for min besvarelse af spørgsmålet indhentet følgende bidrag fra Danske Regioner, som jeg kan henholde mig til:

”Regionernes tilbud inden for svangreomsorgen fremgår af deres fødeplan eller tilsvarende dokument, herunder tilbud om jordemoderkonsultationer, fødsels- og forældreforberedelse, barselsophold, hjælp til amning mv. Dokumenterne er vedlagt dette bidrag. Alle regioner forventer at lave nye fødeplaner.

Generelt følger alle fødeafdelinger Sundhedsstyrelsens ”Anbefalinger for svangreomsorgen”, herunder bl.a. i forhold til antallet af jordemoderkonsultationer. Nogle fødeafdelinger har dog fx udeladt jordemoderkonsultationen i uge 21. Til gengæld tilbyder alle fødeafdelinger behovsbestemte konsultationer til bl.a. gravide, der er sårbare på grund af fødselsangst, har graviditetsbetinget diabetes, tidligere har mistet et barn eller er tvillingegravid.

De behovsbestemte konsultationer er i vækst, bl.a. på grund af flere gravide med kronisk sygdom, psykiske lidelser og sociale problemer. Hertil er der også en stigning i antallet af behovsbestemte behandlingstilbud som fx scanninger og fosterdiagnostiske undersøgelser. Udviklingen i konsultationer og øvrig aktivitet er beskrevet i Danske Regioners ”[Kortlægning af svangreomsorgen](#)”.

Alle regioner har under COVID-19 omlagt deres fødsels- og forældreforberedelse til et digitalt tilbud. På baggrund af erfaringerne under COVID-19 er det ved at blive undersøgt, om digital fødselsforberedelse også på sigt skal være et tilbud som supplement til den fysiske undervisning.

Herunder fremgår regionernes supplerende bemærkninger til særligt deres barselstilbud.

Region Hovedstaden

På Rigshospitalet føder kvinder, der har haft en ukompliceret graviditet og fødsel, som udgangspunkt ambulant. Men ingen førstegangs fødende bliver sendt hjem efter en ambulant fødsel, hvis der er opstået komplikationer, der er behov for pleje og behandling, eller der er andre forhold, som sundhedspersonalet skal være opmærksomt på. Et datatræk for perioden 1. juli til 31. december 2020 viser, at 76 procent af alle

førstegangsfødende fra Rigshospitalet bliver udskrevet mere end 12 timer efter fødslen.

Fødselsforberedelsen bliver for nuværende, og som resultat af en prioritering af ressourcerne på hospitalerne, afholdt i større hold end angivet i Region Hovedstadens fødeplan. Til gengæld tilbyder fødeafdelingerne særlig tilrettelagt fødselsforberedelse for fx sårbare gravide, gravide med diabetes og tvillingegravide samt fødselsforberedelse på engelsk. Og som noget nyt tilbyder nogle fødeafdelinger også gruppekonsultation i mindre hold med indlagt fødsels- og forældreforberedelse.

Region Sjælland

Alle fødende bliver tilbudt overnatning på barselsafsnittet.

Region Syddanmark

I Region Syddanmark er udgangspunktet, at kvinder der har haft en normal og ukompliceret fødsel forberedes på at blive udskrevet fra sygehuset inden for de første 24 timer efter fødslen. Dette er udgangspunktet, hvis alt er forløbet normalt, barnet har været lagt til og diet tilfredsstillende over to amninger, og familien føler sig tryk ved at tage hjem. Fødeafdelingen kontakter familien inden for det første døgn, hvor de bliver tilbudt hjemmebesøg ved jordemoder og PKU, hørescreening og efterfødsels-samtale 48-72 timer efter fødslen. Hvis familien ikke er tryk ved at tage hjem, bliver de tilbudt ophold og tager hjem, når de føler sig trygge. Hvornår familien udskrives efter fødslen er således altid en individuel vurdering.

Det fremgår af LUP Fødende 2018 for Region Syddanmark, at 84 procent af kvinderne svarede, at længden fra de havde født til de kom hjem var passende. 9 procent svarede, at længden af opholdet på sygehuset var for lang, og 7 procent svarede, at den var for kort. Tallet er tilsvarende i den nationale LUP Fødende for 2020.

Alle kvinder, der har født i Region Syddanmark, har mulighed for at kontakte barselsklinikken på fødeafdelingen i op til syv dage efter de er blevet udskrevet for at få råd og vejledning herunder bl.a. hjælp til etablering af amning. Tilbuddet er tilgængeligt døgnet rundt via telefonisk henvendelse eller fremmøde efter aftale.

Hertil kommer hjælp fra den kommunale sundhedspleje, som besøger de fleste familier på 3-5 dagen efter fødslen. Der er udarbejdet en specifik ammepolitik i Region Syddanmark, som beskriver indsatsen i forhold til styrkelse af amning til alle fødende i regionen.

Region Midtjylland

Fødeafdelingerne har fokus på at understøtte tidlig udskrivelse for alle fødende (ambulant fødsel), herunder også førstegangsfødende. Alle førstegangsfødende ved ukompliceret fødsel har dog mulighed for barselsophold i op til 48 timer efter fødslen, hvorefter de udskrives til hjemmet. Tilbuddet gives desuden til flergangsfødende med tidligere ammeproblemer i etableringsfasen og til barslende fra barselsafsnit, når indikationen for døgndækkende observation/behandling ikke længere er til stede. Flergangsfødende, der har haft en ukompliceret fødsel, udskrives til hjemmet 2-6 timer efter fødslen.

Mødre og børn med behov for døgndækkende observation og/eller behandling visiteres til barsel på barselsafsnit eller på neonatalt afsnit. Der vil således være kvinder og/eller nyfødte, som på grund af fysiske, psykiske eller sociale omstændigheder har behov for en særlig sundhedsfaglig indsats i barselsperioden.

Samtalerne om valget af barselsophold starter allerede i graviditeten, hvor kvinden/parret indvies i de forskellige muligheder. Det er dog først efter fødslen, at beslutningen om udskrivningstidspunktet skal træffes som en fælles beslutning, der involverer kvinden/parret, jordemoder og/eller barselspersonale.

Region Nordjylland

Ud over tilbuddene beskrevet i fødeplanen, har Region Nordjylland særligt prioriterede indsatser omkring sårbare gravide samt forældreuddannelse.

Siden 2019 har Region Nordjylland gennemført screeningsamtaler med samtlige gravide og dennes partner ved første jordemoderkonsultation. Samtalen er af én times varighed og formålet er at opspore gravide, der har brug for særlig støtte under graviditeten og i familiedannelsen. Omkring 10 procent af de gravide vurderes til at være udsatte og tilbydes derfor en tværsektoriel teamsamtale med regionens jordemoder og hjemkommunens sundhedspleje. Her aftales, hvordan den gravide/familien støttes bedst muligt gennem fx kommunale tilbud, regionale tilbud eller fælles tværsektorielle tilbud. Herudover bliver der foretaget en behovsvurdering i hver enkelt jordemoderkonsultation, hvor der kan visiteres til tilbud til særlige målgrupper. Det drejer sig fx om særlige tilbud eller ekstra jordemoderkonsultationer til bl.a. overvægtige, gravide der venter tvillinger, unge samt gravide med ikke-dansk baggrund.

Lignende samarbejder mellem fødeafdeling og kommuner omkring sårbare gravide eksisterer i de øvrige regioner, men er også et fokus i den videre udvikling af svangreomsorgen. Det indgår desuden som et ud af 16 initiativer i Danske Regioners udspil "[Godt fra start – Fremtidens Omsorg for nye familier](#)".

Regionen og de nordjyske kommuner samarbejder desuden om forældreuddannelse til alle førstegangsgravide/forældre. Formålet er at skabe et sammenhængende graviditetsforløb på tværs af regionens jordemoderordning og den kommunale sundhedspleje."

Med venlig hilsen

Magnus Heunicke / Signe Struberga